

II

29/XI 1918 H

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

L. dz. 4/T.

Raport o sytuacji wojskowej w Rosji sowieckiej

Na wieść r. b. po ponysłej ofensywie czechosłowackiej i wybuchu całego szeregu powstań w ponurłych warunkach Rosji (Jarostaw, Wologda, Murom, it. d.) rząd sowiecki energicznie zabrał się do organizacji armii. W sprawie tej najczynniejszą rolę odgrywał Trockij i odgrywa ją obecnie. Przed wystąpieniem czechosłowaków nieoficjalnie pomagał Trockiemu tajny sztab koalicyjny - jak zapewniał o tym Stiektor (Kachankies), redaktor „Ustremiu” B. U. K. P. K. C. K. D. - oficjalnego organu rządu sowieckiego. Wytężoną rolę w organizowaniu armii odgrywali oficerowie niemieccy, błądzący to na skutek agitacji, a raczej na tajny rozkaz władz niemieckich, którym chodziło o zatnijwanie z wszelką ceną pasujących się wojsk koalicyjnych i sprzymierzonych z nimi. Po nieudanych próbach tworzenia armii drogą dobrowolnego werbunku rząd sowiecki już stosować pobór przymusowy, tak że obecnie są powołani, przynajmniej na papierze, wszyscy mężczyźni od 18-40 lat. Warunki rekrutacji karmelki, zaprowadzona została żelazna dyscyplina. Dla kontroli dowódców przy każdym oddziale, nie mniejszym od plutonu, lub odpowiadającym im, są desygnowani komisarze, członkowie partji Komunistów, jako mężowie zaufania rządu. W wojsku dopuszczona jest tylko agitacja bolszewicka

która w ostatnich czasach jest nadzwyczaj wyjątkowa
surrealistycznie na front wysyłane są masy agitatorów i całe
wagony agitacyjnej biblioty. Należy uważać skonstru-
ować staty postępowe w armii sowieckiej. Jednak brak
cieplej odzieży, środków sanitarnych może spowodować
masową dezercję i ostatecznie tę armję rozpruć.
Nastroj wśród żołnierstwa apatyczny; oficerowie zapewne
stają tylko dla chleba, a bardzo wielu na rożkach
poneregulnych wojskowych i politycznych organizacji,
nie wyłączając lewych eserów. Dla skoordynowania
całej akcji wojskowej stworzono „Biuro Biuro-Pero-
wyzionnien Cobretow” z Trockim na czele. Przewodzącym
fachowym jest b. gen. Sytin. Głównodowodzącym
jest Wacelis, były b. ptk sztabu generalnego armji
rosyjskiej – człowiek zdolny, energiczny i o dużej
wiedzy fachowej. Stwierdzić należy że nadwładza
wprost pracą bolszewików zaczęła wydawać godniejsze
rezultaty i Rosję należy uważać za groźnego przeciwnika
nawet w przeciwstawieniu do koalicyjnego doświadczenia
komisariatu Polaki w lipcu b. r. podjętą się tworzenia
dywizji zachodniej. Stan tej formacji w końcu października
mógł być następujący: 4 pułki piechoty w Turcji i
około 4000-5000 bagietów, polaków w tym około 35%.
Między innymi są dwie kompanie chińczyków. Pułk jazdy
stanów marowskich – w sile 400 ludzi, z których około 250
ludzi do ostatniej chwili znajdowało się na froncie da

Kazaniem: tatab putku w lotkowie. Putki pierze są dytło
Kowale w Tambowie; po kregolue oddziały tych putków
były wysyłane na front kazański na południe od Woroneża.
Cała dywizja jest oficjalnie zaopatrzona w środki techniczne
posiada masę broni (kulomiotów); brak tylko tabu
i sprężystej organizacji. Kom. Pol. miał zamiar ruszyć
z dywizją w odpowiedniej chwili na zachód. Choć armia
czerwona sowiecka znajduje się w stadium formacyjnym,
jednak liczebność jej można określić na 500000-600000
ludzi. Gros sił w końcu października znajdował się na
frontie południowym od Cawryna do Woroneża przecięt-
nie wzdłuż linii Krasnowa i Diewitkina; były tam koncentrowane
najlepiej ćwiczone i zaopatrzone wojska. Na odcinku
wschodnim i północno-wschodnim przecięt-
nie wzdłuż linii (Sutowa/Orenburskiej Korawy) i armii Konsty-
tanty koncentrowane siły nie ustępowały ilością wojskom
południowym, zato słabiej były wyposażone i uzbro-
jone. Front północny (Marwan, Ouega, Archangielsk,
Pecora) ze względu na zbliżającą się zimę stracił powa-
żne znaczenie strategiczne. Na granicy z Finlandią,
dalej na południe od Piotrogradu do Woroneża
dytłokowane były tylko drobne oddziały wojskowe.
Poza tym pierścieniem w północnym Kaukazie była
opieczona w połowie listopada przez oddziały armii
ochotniczej (Dewitkina) 60000 armia bolszewicka.
Ponocne oddziały w Turkestanie, Syberji wschodniej
i na północy od kraju Nadornuskiego zostały ostalce

nie rozbite i rozproskone w ciggu pavidriemika
Ze wszystkich oddzialow rosyjskich, walczacych prze-
ciwko bolszewikom, na uwiad regularnej armii
zastępuje do pierwszego stopnia tylko armia ochotnicza
która drzski gienjalnej rzece dowodstwa pnetrowata
najcięższe chwile i obecnie wzrosta impouyge w linie
(wkońcu pavidriemika licowaja na 200000 ludzi). Co zaś
tyczy byczy konspiracyjnych organizacyj wojskowych
(aleksiejewowska, eserowska, monarchiczna), to drzski
stranliwemu terrorowi i drakoniskim środkom adwi
ustrazyjngum zostaty one rozbite i zapewne nie będy
zdelone do rewolwy w chwili odpowiedniej. Mitje koa-
licyjne również prawie zawiesily w ostatniech
czasach swoją działalność wojskową (wysadzenie
mostów, psucie torów kolejowych, podpalanie składów,
etc.) Formujge się oddzialy polskie na tyberji,
Donie i północny (llurman, Archangielsk) w powaię
rachubę brauce być nie mogą, powiewai istnienie
ich datuje się najwresniej od początów lipca. Na
froncie zaś ukalskim wskutek cofania się wojsk
antybolsewickich akcja formacyjno-werbunkowa
zostata wstrzymana. Wojska japońskie do ostatniej
chwili udziału w walkach nad Wolgą nie braly

Dr B. Babankin

19 20 / 21 18.

Warszawa